

En XXXXXX, amb DNI núm. XXXXXXXXXX, domiciliat a XXXXXX, portaveu de l'ENTESA CATALANA PER UNA ENERGIA NETA I RENOVABLE i actuant en nom propi i en representació de l'ECENiR, agrupació sense personalitat jurídica, però fruit de les voluntats de les entitats que la conformen (Alternativa Verda, Associació 'Una sola Terra', Dia de la Terra - Catalunya, Eurosolar - associació europea per les energies renovables, secció espanyola, Fundació Mare Terra Mediterrània, Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear, Mediterrània, centre d'iniciatives ecològiques, *World Information Service on Energy - Nuclear Information Resource Service*), sabedors de l'exposició pública de 'El Mapa d'implantació ambiental de l'energia eòlica a Catalunya', es persona davant els Departaments de Medi Ambient i Indústria, Comerç i Turisme, i manifesta les següents CONSIDERACIONS:

- CONSIDERACIÓ PRIMERA

Que ni en el document 'Mapa d'implantació ambiental de l'energia eòlica a Catalunya', ni en el projecte de 'Decret regulador de la implantació de l'energia eòlica a Catalunya', el vent mai es considerat com un bé comú natural o un recurs natural, quan el vent hauria de tenir la consideració de bé/recurs natural i energètic.

Al nostre entendre el vent ha de tenir la mateixa consideració que qualsevol altre recurs natural. I ho justifiquem a partir de la següent exposició referida als Espais naturals 'protegits' y la 'protecció' dels bens comuns naturals:

En uns espais com els que conformen les bioregions situades en la conca mediterrània, es fa difícil determinar quins són els espais 'naturals' als quals donar la categoria de 'protegits'. També es fa difícil argumentar perquè un determinat espai 'natural' frueix del qualificatiu de 'protegit' i un altre no i perquè un determinat espai 'natural' frueix d'un determinat nivell de 'protecció'.

Aquesta dificultat radica en què tots els espais de la conca mediterrània han estat sotmesos des d'antic a l'acció humana. Els humans hi hem interactuat i n'hem fet ús, per aprofitar els béns naturals que els respectius ecosistemes ens oferien de forma gratuïta. I ho hem fet per proveir-nos dels serveis que fan possible la vida a la Terra. I justament ha estat l'ús que n'hem fet d'aquests béns comuns el que ha portat moltes vegades a l'exhauriment del bé comú natural (per haver-ne extret en quantitats superiors al seu ritme de reposició) o al destarotament del sistema natural en el si del qual es feia l'aprofitament (per haver-ho fet sense respectar la capacitat de càrrega del sistema natural).

Al nostre país la situació heretada dels anys de dictadura franquista i del foment del desenvolupisme sense límits que va fomentar, es va traduir en greus agressions als sistemes naturals, culturals i socials. Recuperada la democràcia, es va anar introduint una política proteccionista d'espais aïllats (espais que s'havien mantingut més o menys conservats) i/o d'espais emblemàtics (aiguamolls, deltes de rius, . . .). El resultat ha sigut unes petites illes més o menys netes dins d'un ampli territori ben menystingut i massa maltractat.

Aquestes polítiques, hereves de les primerenques concepcions de protecció, iniciades al llarg del segle XIX per àmbits culturals anglosaxons, avui s'han fet obsoletes, com es va reconèixer al IV Congrés Mundial de Parcs Nacionals i Àrees Protegides (Caracas, 1992). Els set objectius que l'esmentat Congrés va proposar per a les àrees protegides es donen a continuació.

- 1- Salvaguardar àrees que són excepcionals en termes de salut, bellesa natural i significació cultural com a font d'inspiració i com a llocs irremplaçables.
- 2- Mantenir la diversitat dels ecosistemes, espècies, variacions genètiques i processos ecològics que garanteixin l'existència de la vida.
- 3- Protegir les espècies i les varietats genètiques que la humanitat necessita, especialment per a aliments i medicines.
- 4- Proveir de llar a les comunitats humanes amb cultures i coneixements tradicionals de la natura.
- 5- Protegir els paisatges que reflecteixen la historia de la interacció humana amb l'entorn.
- 6- Proveir les necessitats científiques, educacionals, recreacionals i espirituals de la societat.
- 7- Proveir beneficis a les economies locals i nacionals i ser models de desenvolupament sostenible per ser aplicats a qualsevol lloc.

Per tot això aquí i ara es parteix de la premissa que el que cal protegir no són únicament els espais, sinó que cal protegir també els béns comuns que els sistemes naturals dels dits espais posen a disposició dels humans. Perquè, en definitiva, els serveis que ens donen aquests béns comuns són els que possibiliten la vida de qualsevulla societat. I la protecció d'aquests béns comuns s'hauria de basar en els criteris de sostenibilitat del bé comú, de forma que se'n permeti la seva producció i reproducció continuada, així com el seu ús.

Els béns comuns que els espais naturals ofereixen als humans són: aigua, aire, sòl, biomassa, etc. També els sistemes naturals proveeixen als humans molts dels serveis que són necessaris per al manteniment de la vida: aigua neta per beure, aire net per respirar, sòl fèrtil per créixer vegetació i aliments sans (biomassa), paisatges per fruitar i visitar, etc.

Però, tots els espais naturals, a més a més de contenir comunitats animals i vegetals que cal preservar, estan creuats pels fluxos d'energia natural que recorren per la biosfera: la radiació solar, els corrents d'aire i d'aigua, la calor de la Terra, etc. El flux de radiació solar, tot escalfant de forma distinta les diferents superfícies on incideix, dona lloc als moviments de les masses d'aire (vents), i de les masses d'aigua (cicle hidrològic, corrents oceàniques). També la radiació solar es la base del creixement de la biomassa (energia solar acumulada en forma de teixits vegetals).

La interacció de la circulació general de l'atmosfera (que dona lloc a les situacions climatològiques de cada moment) conjuntament amb les formes i relleus dels espais naturals fa que en determinats espais es manifestin, més que no pas en altres, aquests béns comuns naturals que posseeixen qualitats energètiques. També, en alguns d'aquests espais es donen unes característiques que els fan més

adequats, que no pas altres, per poder fer l'aprofitament d'aquests béns comuns energètics que en el lloc es manifesten.

Aquests fluxos d'energia que es manifesten en espais concrets i que s'acumulen en sistemes naturals concrets proposem que sigui considerats també béns comuns naturals. I no solament això, sinó que proposem que els criteris que regeixin el seu aprofitament siguin els mateixos que els que regeixen per qualsevol be comú natural: els criteris de sostenibilitat.

Fins el present s'ha tendit a separar en compartiments estancs tant els espais naturals (als quals se'ls atorguen diferents qualificatius de protecció) com els espais on es fan aprofitaments energètics (als quals se'ls autoritza, massa vegades, a fer qualsevol cosa, de qualsevol manera). Exemples en tenim en els espais destinats a embassaments per a aprofitament hidroelèctric, espais destinats a centrals tèrmiques i nuclears, espais destinats a 'explotacions' de minerals energètics -carbó- o espais destinats a extraccions petroleres al mar o a terra ferma. Les actuacions energètiques convencionals han anat acompanyades de grans impactes ambientals en el lloc on es realitzava l'actuació. Però avui ens adonem que, a més a més, els seus impactes abasten extensions de territori de molt més abast (pluges àcides, escalfament global, enverinament radioactiu) que no pas el territori on es fa l'actuació energètica.

Actualment però, es comencen a desenvolupar i a realitzar actuacions energètiques que no tenen perquè comportar grans impactes i/o impactes irreversibles sobre els sistemes naturals dels espais on es fa l'actuació. Primerament perquè són actuacions de menys envergadura (menys potència instal·lada). I en segon lloc, perquè en aprofitar un be comú (el vent, el Sol) que es manifesta de forma dispersa i no concentrada, obliga a fer-ne aprofitaments dispersos.

La qüestió de la compatibilitat o no compatibilitat d'una actuació concreta per aprofitar un be comú natural, com és el vent, en un espai natural, dependrà bàsicament de l'escala de l'actuació, de la tecnologia a utilitzar i de la sensibilitat de les persones implicades en l'actuació (promotors, constructors, obra civil, enginyeries, administració, etc.). També estarà condicionada per altres usos, presents o futurs, que tingui o es pugui donar al territori on es proposa l'actuació (usos agrícoles i/o ramaders, usos per lleure - excursionisme, turisme -, etc.).

En el cas que estem tractant, l'aprofitament de la força del vent en espais naturals concrets a través d'actuacions concretes, s'hauria de fer de forma que el seu aprofitament es faci de forma que segueixi els criteris de sostenibilitat tant pel que fa al be comú (vent), com pel que fa als sistemes naturals, com pel que fa a les comunitats humanes que viuen en els indrets on el vent es manifesta

Una activitat és sostenible quan:

- empra materials en cicles tancats,
 - utilitza de forma continuada fonts d'energia netes i renovables,
- prové dels potencials de l'ésser humà: comunicació, creativitat, coordinació, apreciació, desenvolupament intel·lectual i espiritual.

Una activitat no és sostenible quan:

- requereix aportacions continuades de recursos no renovables,
- utilitza recursos renovables a un ritme superior al de la seva regeneració,
- produeix la degradació del medi ambient,
- necessita recursos en quantitats que mai seran disponibles per a tothom,
- mena a l'extinció d'altres formes de vida.</p>

Pel que fa al be comú, el vent, el seu aprofitament ha de fer possible la renovabilitat i no exhauriment del be comú.

Pel que fa als sistemes naturals: per una banda aquests ecosistemes han de servir com a base de suport dels sistemes convertidors d'energia eòlica (aerogeneradors) amb els quals es fa l'aprofitament d'un be comú natural i energètic (vent), i per una altra banda, en ser també els ecosistemes la base de suport d'altres serveis (agrícoles, ramaders, diversitat biològica i cultural, paisatgista, estètica, etc.), han de permetre la seva regeneració, de forma que l'aprofitament eòlic no posi en perill la continuïtat del conjunt de serveis que l'espai natural ens ofereix.

Pel que fa a les comunitats humanes: les persones que viuen en els indrets on el vent es manifesta, tenen el dret a poder continuar vivint als llocs on viuen. Per això aquestes comunitats haurien de veure de forma concreta i tangible com l'aprofitament del vent repercuteix en benefici de la comunitat local en el seu conjunt.

I tot plegat per garantir la continuïtat de l'aprovisionament dels serveis que els béns comuns naturals ofereixen als humans, sense que l'ús que se'n faci posi en perill la continuïtat de la vida de les comunitats vegetals, animals i humanes en l'espai on es fa l'aprofitament.

CONSIDERACIÓ SEGONA

Que no hi ha al llarg del document 'Mapa d'implantació ambiental de l'energia eòlica a Catalunya' cap valoració del potencial energètic associat al recurs natural 'vent'. Tampoc n'hi havia cap en l'anterior document 'Mapa d'implantació de l'energia eòlica a Catalunya'.

A Catalunya els treballs per a conèixer el potencial energètic del vent s'iniciaren a començaments de la dècada dels anys 80. El seu fruit va ser l'anomenat Atlas Eòlic de Catalunya: Resultats del primer any (Octubre 84 a Novembre 85), Resultats del segon any (Novembre 85 a Desembre 86), Resultats del tercer any (Gener 87 a Desembre 87). L'Atlas conté els resultats de les mesures de vent realitzades a un conjunt d'emplaçaments de Catalunya. A partir d'aquestes mesures es va dibuixar l'anomenat Mapa eòlic de Catalunya, on es determinen zones del país amb diferents velocitats mitjanes de vent.

En el document El Mapa d'implantació ambiental de l'energia eòlica a Catalunya a l'hora de determinar les zones i de donar-les hi una categoria no s'ha tingut en

compte cap criteri energètic ni s'ha fet cap avaluació energètica del que significa posar aerogeneradors en un indret o un altre.

Essent com és el vent un recurs natural energètic, no es pot fer cap planificació d'aquest recurs natural sense que hi hagi prèviament una avaluació energètica del recurs. I aquesta avaluació energètica, posada al costat d'altres avaluacions (ecològica, social, econòmica, etc.) ha de ser la base per a una planificació integrada del territori on en el qual es fa l'aprofitament del recurs. És a dir que no s'ha fet una planificació integrada en base a criteris ecològics, econòmics, socials, energètics, etc.

Per tant, en no haver-se fet cap avaluació del potencial energètic associat al recurs natural 'vent' a l'hora d'establir les categories d'espais que es defineixen en el document El Mapa d'implantació ambiental de l'energia eòlica a Catalunya, s'invalida l'esmentat document com a document de planificació i com a escenari de viabilitat de projectes d'aprofitament de l'energia eòlica a Catalunya.

CONSIDERACIÓ TERCERA

Que en el marc dels programes de recerca i desenvolupament de la U.E. s'han desenvolupat eines per fer possible l'avaluació territorial integrada de recursos renovables i, entre ells, el vent.

La U.E. ha finançat diversos projectes per a realitzar avaluacions territorials integrades dels recursos renovables. Un d'aquests projectes, l'anomenat '*EPURE - Economical Potential Use of Renewable Energies*', es va iniciar el 19 de desembre de 1994 i es va acabar a finals de desembre de 1996. Aquest projecte, liderat per '*INESTENE - Institut d'Evaluation des Strategies Energetiques en Europe*' i amb seu a Paris, va comptar amb la participació de les següents entitats: *ITC - Intermediate Technology Consultants (UK)*, *National Technical University of Athens (GR)*, *Ambiente Italia*, *DECON (D)* i *Ecoserveis (Barcelona)*. En ell es realitza una avaluació integrada dels recursos eòlics de Catalunya tenint en compte diferents limitacions.

La metodologia EPURE permet analitzar amb detall el potencial de les fonts renovables per a diverses rendibilitats i riscos de les inversions necessàries o pels seus costos. Permet també avaluar els potencials que hi ha en diferents zones de protecció ambiental del territori en termes de potència instal·lada i d'energia produïda per a cada segment de rendibilitat econòmica de les inversions.</p>

Les conclusions d'aquesta avaluació pel que fa a l'energia eòlica a Catalunya, a part de ser recollits en l'informe final lliurat a la U.E., varen ser presentats públicament a Barcelona en el marc de la XIII Conferència Catalana per un Futur Sense Nuclears i Energèticament Sostenible (27 d'abril 1998).

En l'esmentat estudi s'estimava el potencial eòlic de Catalunya en 3.500 MW de potència instal·lable i 8.870 GWh/any d'energia produïble. Aquesta estimació és el potencial econòmicament utilitzable després d'haver desestimat les zones amb

velocitats mitjanes de vent inferiors a 5 m/s, els parcs nacionals, les zones ZEPA i altres no utilitzables per a l'aprofitament de l'energia eòlica.

CONSIDERACIÓ QUARTA

Que en la proposta de Decret regulador hi ha una certa contradicció entre l'Article 2 (quan diu 'potència instal·lada igual o inferior a 50 MW') i la Disposició addicional segona (quan diu 'potència inferior a 5 MW').

CONSIDERACIÓ CINQUENA

Que en la proposta de Decret regulador i en la Disposició addicional segona es dona un termini de sis mesos per regular les instal·lacions eòliques de potència inferior a 5 MW quan, per ser instal·lacions de molt reduït impacte, si és que en tenen algun, s'hauria de fer possible la seva realització immediata sense haver d'esperar encara 6 mesos més després de l'entrada en vigor del Decret regulador ara a exposició pública.

CONSIDERACIÓ SISENA

Que com a únic criteri eòlic es fixa la velocitat mitjana del vent en 5 m/s a 10 metres d'altura (o 2.100 hores equivalents de funcionament). Si be aquest criteri es feia servir quan els aerogeneradors es situaven al cim de torres de 10 metres, avui amb l'evolució de la tecnologia eòlica i amb les disposicions que fixen el preu de venda del kWh produït amb el vent, es un criteri que ha perdut la significació que tenia en el passat.

Per totes aquestes consideracions, es presenten les següents al·legacions:

AL·LEGACIÓ PRIMERA

Que s'avaluï el potencial econòmicament utilitzable de les 3 zones definides en El Mapa d'implantació ambiental de l'energia eòlica a Catalunya, tant des del punt de mira de la potència instal·lable, com de l'energia produïble, abans de procedir a fer qualsevol delimitació de zones.

AL·LEGACIÓ SEGONA

Que s'anomeni un equip d'experts, independents de l'administració i dels grups promotors de projectes eòlics, per procedir a la realització d'una planificació integrada del recurs natural/energètic vent.

AL·LEGACIÓ TERCERA

Que es legisli la realització per part dels municipis i de les agrupacions de municipis de plans locals d'ordenació d'aprofitaments eòlics, amb la determinació concreta d'espais destinats a aitals aprofitaments i la seva compatibilitat amb altres usos.

AL·LEGACIÓ QUARTA

Que es posi com a condició a les empreses promotores de projectes d'aprofitament del recurs natural vent, per poder optar a realitzar aitals aprofitaments a Catalunya, que hagin signat la Carta de les Empreses per a un Desenvolupament Sostenible, document promogut per la Cambra de Comerç Internacional i elaborat l'any 1990, per a la Conferència Mundial de la Indústria per a la Gestió del Medi Ambient (WICEM II) que es va celebrar l'abril de 1991.

AL·LEGACIÓ CINQUENA

Que es reguli la participació en el capital a invertir per les empreses promotores de projectes eòlics, de les administracions locals, d'associacions locals, de les persones que habiten a l'indret on es preveu dur a terme el projecte, i de persones que vulguin invertir en projectes d'aprofitament del vent, en tant que font d'energia neta i renovable.

AL·LEGACIÓ SISENA

Que es modifiqui l'Article 2, en el sentit que es digui: 'potència compresa entre més de 5 MW i fins a 50 MW'.

AL·LEGACIÓ SETENA

Que es modifiqui la Disposició addicional segona, i en ella es digui: 'En el termini d'un mes el Govern aprovarà el procediment abreujat d'autorització administrativa de parcs eòlics amb potència igual o inferior a 5 MW, ...'

AL·LEGACIÓ VUITENA

Que arreu allà on diu '5 m/s a 10 metres d'altura' es digui: 'una velocitat de vent que, en les condicions de la tecnologia eòlica del moment i de les disposicions que fixen el preu de venda del kWh eòlic vigents facin econòmicament interessant la inversió per qui promogui el projecte'.

A Barcelona, el 30 d'agost del 2001

Signat: XXXXX

CONSELLER DE MEDI AMBIENT, Departament de Medi Ambient, Generalitat de Catalunya, Diagonal 525, 08029 Barcelona